

Βρυξέλλες, 17.1.2018
COM(2018) 24 final

2018/0008 (NLE)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SWD(2018) 14 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες και οικονομίες βιώνουν σημαντικές ψηφιακές και τεχνολογικές καινοτομίες, καθώς και μεταβολές στην αγορά εργασίας και δημογραφικές μεταβολές. Πολλές από τις σημερινές θέσεις εργασίας δεν υπήρχαν πριν από μια δεκαετία και πολλές νέες μορφές απασχόλησης θα δημιουργηθούν στο μέλλον. Στη «Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης» η Επιτροπή επισημαίνει ότι «είναι πιθανό ότι τα περισσότερα από τα παιδιά που εισέρχονται σήμερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση θα καταλήξουν να εργάζονται σε νέες μορφές απασχόλησης που δεν υπάρχουν ακόμη», καθώς και ότι για την αντιμετώπιση της εν λόγω κατάστασης «θα απαιτηθούν μαζικές επενδύσεις σε δεξιότητες και σημαντική επανεξέταση των εκπαιδευτικών συστημάτων και των συστημάτων διά βίου μάθησης»¹.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα συμβάλουν στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που απασχολούνται σε αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας, στην καλύτερη κάλυψη των αναγκών της οικονομίας όσον αφορά τις δεξιότητες και στη βελτίωση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης. Δεδομένης της ταχείας τεχνολογικής προόδου και των συναφών αλλαγών όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των θέσεων εργασίας και τις απαιτήσεις σε δεξιότητες, θα πρέπει, στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, να αξιοποιηθούν η στενή συνεργασία και οι συνέργειες μεταξύ των περιβαλλόντων της βιομηχανίας, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μάθησης. Ταυτόχρονα, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να προσαρμοστούν στη συγκεκριμένη πραγματικότητα. Ειδικότερα, ο εφοδιασμός των νέων με ένα σταθερό σύνολο δεξιοτήτων ή γνώσεων δεν φαίνεται πλέον να επαρκεί· οι νέοι πρέπει να καταστούν πιο ανθεκτικοί και να αναπτύξουν ευρείες ικανότητες και την ικανότητα προσαρμογής στην αλλαγή². Σ' αυτό το πλαίσιο, η ανάγκη και η αξία μιας προοπτικής διά βίου μάθησης, με σκοπό τα άτομα να αποκτούν νέες και πιο χρήσιμες ικανότητες στη διάρκεια της ζωής τους, είναι πιο προφανείς από ποτέ.

Στη Διακήρυξη της Ρώμης, της 25ης Μαρτίου 2017, οι ηγέτες των 27 κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεσμεύτηκαν να καταβάλουν προσπάθειες για να υλοποιήσουν «μια Ένωση όπου οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση και κατάρτιση και θα μπορούν να σπουδάζουν και να αναζητούν εργασία σε όλη την ήπειρο»³.

Οι κοινωνίες και οι οικονομίες μας εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τα άτομα με υψηλό επίπεδο μόρφωσης και ικανοτήτων. Δεξιότητες όπως η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η επίλυση προβλημάτων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας και των αλλαγών στη σύγχρονη κοινωνία. Στο «Έγγραφο προβληματισμού για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης» αναγνωρίζεται η ανάγκη εξεύρεσης νέων τρόπων μάθησης, καθώς και πιο ευέλικτων μοντέλων κατάρτισης και εκπαίδευσης για μια κοινωνία ολοένα και περισσότερο επικοινωνιακά κινητή και ψηφιακή, ενώ στο «Έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης» τονίζεται η σημασία της απόκτησης του κατάλληλου συνόλου δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τη

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Λευκή Βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης, https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_el

² Λευκή Βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης, βλ. υποσημείωση 1.

³ Διακήρυξη της Ρώμης, της 25ης Μαρτίου 2017, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>

διατήρηση του βιοτικού επιπέδου στην Ευρώπη⁴. Η κλιματική αλλαγή και τα όρια των οικολογικών πόρων, σε συνδυασμό με τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, καθιστούν τη βιώσιμη ανάπτυξη απαραίτητο ζητούμενο στο πλαίσιο κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας⁵.

Όπως αναφέρεται με σαφήνεια στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού⁶, ένας Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης θα πρέπει να διευκολύνει τη συνεργασία και την κινητικότητα των εκπαιδευομένων, του προσωπικού και των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο χώρος αυτός βασίζεται στο κοινό συμφέρον όλων των κρατών μελών να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της εκπαίδευσης και του πολιτισμού ως κινητήριων δυνάμεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στα κοινά καθώς και ως μέσων για να βιώσουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα σε όλη της την πολυμορφία. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης ανταποκρίνεται στην αυξημένη κινητικότητα των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας, στην ανάγκη για αυξανόμενη επένδυση στην εκμάθηση γλωσσών και στις ψηφιακές ικανότητες, στις επιχειρηματικές ικανότητες και στις ικανότητες ETMM (θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά). Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε, μεταξύ άλλων, τον Δεκέμβριο του 2017 να εξεταστούν μέτρα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων όσον αφορά τις δεξιότητες σε σχέση με την ψηφιοποίηση, την κυβερνοασφάλεια, την εκπαίδευση στα μέσα επικοινωνίας και την τεχνητή νοημοσύνη, καθώς και της ανάγκης για μια χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με βάση τη διά βίου μάθηση και την καινοτομία⁷.

Σε καταφανή αντίθεση με τα εν λόγω αιτήματα, τα τελευταία στοιχεία της έρευνας PISA του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι ένας στους πέντε μαθητές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, στα μαθηματικά ή στις θετικές επιστήμες⁸. Το ανησυχητικό είναι ότι μεταξύ 2012 και 2015 επιδεινώθηκε η τάση για χαμηλές επιδόσεις στην ΕΕ συνολικά. Στις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα για τις δεξιότητες των ενηλίκων (PIAAC) του ΟΟΣΑ για το 2012, ένα ποσοστό μεταξύ 4,9 % και 27,7 % των ενηλίκων διαθέτει τις βασικές μόνο δεξιότητες γραμματισμού και ένα ποσοστό μεταξύ 8,1 % και 31,7 % διαθέτει μόνο βασικές δεξιότητες αριθμητισμού⁹.

Επιπλέον, το 44 % του πληθυσμού της ΕΕ διαθέτει περιορισμένες ή μηδενικές (19 %) ψηφιακές δεξιότητες¹⁰, παρά το γεγονός ότι η ταχύτητα των τεχνολογικών και ψηφιακών αλλαγών έχει βαθιές επιπτώσεις στις οικονομίες και τις κοινωνίες μας. Ο ραγδαίος ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας συνεπάγεται ότι σχεδόν όλες οι θέσεις εργασίας —όπως και η συμμετοχή στην κοινωνία γενικότερα— απαιτούν πλέον κάποιο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων. Η σημασία των ψηφιακών δεξιοτήτων είναι πλέον τόσο θεμελιώδης όσο και ο γραμματισμός και ο αριθμητισμός και, ως εκ τούτου, η Ευρώπη χρειάζεται ψηφιακώς ικανά

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Έγγραφο προβληματισμού για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_el

⁵ EPSC (Ευρωπαϊκό Κέντρο Πολιτικής Στρατηγικής — ΕΚΠΣ), Strategic Notes (13/2016) The Future of Work (Το μέλλον της εργασίας): Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη, Νοέμβριος 2010, https://ec.europa.eu/epsc/file/strategic-note-13-future-work_en

⁶ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού - Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών στο Γκέτεμποργκ, 17 Νοεμβρίου 2017, [COM\(2017\)673](https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016_en.pdf)

⁷ Συμπεράσματα της συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 14 Δεκεμβρίου 2017, [EUCO 19/17](https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016_en.pdf)

⁸ ΟΟΣΑ (2016), Αποτελέσματα PISA 2015, <https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), PISA 2015: EU performance and initial conclusions regarding education policies in Europe, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/pisa-2015-eu-policy-note_en.pdf

⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, σ. 81 http://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016_en.pdf

¹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Ψηφιακός πίνακας αποτελεσμάτων 2017, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-scoreboard>

άτομα τα οποία να είναι σε θέση όχι μόνο να χρησιμοποιούν τις εν λόγω τεχνολογίες, αλλά και να καινοτομούν και να πρωτοπορούν στη χρήση τους.

Στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ως πρώτη αρχή αναφέρεται το δικαίωμα στην ποιοτική εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση χωρίς αποκλεισμούς¹¹. Η έλλειψη των απαραίτητων ικανοτήτων για την επιτυχή συμμετοχή στην κοινωνία και την αγορά εργασίας αυξάνει τον κίνδυνο ανεργίας, φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Εκτός από την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και την ανάπτυξη ικανοτήτων καινοτομίας, παρεμποδίζει και τη βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ερευνών, η βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων γραμματισμού, αριθμητισμού, καθώς και των ψηφιακών ικανοτήτων συμβαδίζει με την ανάπτυξη ενός ευρύτερου φάσματος βασικών ικανοτήτων· σχετίζεται ιδιαίτερα με την προσωπική ανάπτυξη, την ανάπτυξη ικανοτήτων μάθησης και ικανοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη¹².

Το 2006 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τη σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης¹³. Στο πλαίσιο της σύστασης, τα κράτη μέλη παροτρύνονταν να αναπτύξουν την παροχή βασικών ικανοτήτων για όλους ως μέρος των στρατηγικών τους για τη διά βίου μάθηση. Επίσης, στο «Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες», που αποτελούσε παράρτημα της σύστασης, προσδιορίζονταν οι ικανότητες που χρειάζεται κάθε άτομο προκειμένου να επιτύχει την προσωπική του ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή του ως πολίτη στα κοινά. Ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν το πλαίσιο αναφοράς, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχουν σε όλους τους νέους τα μέσα για να αναπτύξουν τις βασικές ικανότητες σε ένα επίπεδο ώστε να διαθέτουν επαρκή εφόδια για την ενήλικη ζωή, και ότι οι ενήλικοι είναι σε θέση να αναπτύσσουν και να ανανεώνουν τις βασικές ικανότητές τους σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Από το 2006, οι μέθοδοι εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν εξελιχθεί ραγδαία: η αύξηση της χρήσης της τεχνολογικώς ενισχυμένης εξ αποστάσεως μάθησης και η αύξηση της άτυπης μάθησης μέσω της χρήσης κινητών ψηφιακών συσκευών επηρεάζουν τις ευκαιρίες απόκτησης ικανοτήτων. Η εμπειρία της τελευταίας δεκαετίας έχει δείξει ότι υπάρχει ανάγκη βελτίωσης της αξιοποίησης αυτών των νέων ευκαιριών στα περιβάλλοντα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μάθησης, προκειμένου να υποστηριχθεί ενεργά η ανάπτυξη ικανοτήτων σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Οι εμπειρίες μάθησης για όλους τους εκπαιδευόμενους και σε όλους τους κλάδους πρέπει να εμπλουτιστούν διά της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των περιβαλλόντων τυπικής και μη τυπικής μάθησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την προώθηση της διεπιστημονικής μάθησης, της διερευνητικής μάθησης, της πρακτικής άσκησης και της μάθησης στον χώρο εργασίας.

Στόχος της προτεινόμενης σύστασης είναι η βελτίωση της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων για όλα τα άτομα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής και η προώθηση των μέτρων που απαιτούνται για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προετοιμάζουν καλύτερα τα άτομα για τις μεταβολές στις αγορές εργασίας και την ενεργό συμμετοχή τους ως πολιτών στα κοινά, σε πιο πολύμορφες, επικοινωνιακά κινητικές, ψηφιακές και παγκόσμιες κοινωνίες, καθώς και να αναπτύσσουν τη μάθηση σε όλα τα στάδια της ζωής. Στη σύσταση απευθύνεται ιδίως έκκληση για επένδυση στις βασικές δεξιότητες, στις επιχειρηματικές και ψηφιακές ικανότητες, καθώς και στις γλωσσικές ικανότητες, με

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων», [COM\(2017\)250](#)

¹² ΟΟΣΑ (2015), Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Education, <http://www.oecd.org/edu/skills-for-social-progress-9789264226159-en.htm>

¹³ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (2006/962/EK).

σκοπό να μπορούν όλοι οι εκπαιδευόμενοι να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και την οικονομία. Επίσης, απευθύνεται έκκληση για επένδυση στις ικανότητες ETMM, με σκοπό την προώθηση της επιστημονικής κατανόησης και την ενίσχυση του γοήτρου της σταδιοδρομίας στους κλάδους ETMM. Η προτεινόμενη σύσταση αντικαθιστά τη σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης που ενέκριναν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το 2006¹⁴. Η σύσταση:

- Θα υποστηρίξει την εφαρμογή της πρώτης αρχής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων —που υπογραμμίζει ότι «κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας»— καθώς και της 4ης αρχής — που ενισχύει το δικαίωμα «σε έγκαιρη και εξατομικευμένη συνδρομή με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών του για απασχόληση ή αυτοαπασχόληση», που περιλαμβάνει το δικαίωμα «στήριξης για την αναζήτηση εργασίας, την κατάρτιση και την επανειδίκευση.»·
- Θα υποστηρίξει την ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης μέσω της επίτευξης συναίνεσης σχετικά με τις βασικές ικανότητες που απαιτούνται από όλους τους εκπαιδευόμενους, μέσω της υποστήριξης της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του εκπαιδευτικού προσωπικού, και ιδίως μέσω της υποστήριξης της ανάπτυξης των γλωσσικών ικανοτήτων με σκοπό τη διευκόλυνση της κινητικότητας και της συνεργασίας στην Ευρώπη·
- Θα υποστηρίξει την ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων με σκοπό την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και στάσεων, περιλαμβανομένης της δημιουργικότητας, της ανάληψης πρωτοβουλιών, της ομαδικής εργασίας, της αντίληψης του κινδύνου και μιας αίσθησης ευθύνης·
- Θα ανταποκριθεί στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις όσον αφορά τις ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων των βασικών δεξιοτήτων, των ψηφιακών ικανοτήτων, των ικανοτήτων στις θετικές επιστήμες, στην τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (ETMM), και θα αναδείξει μέτρα για την υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων στους εν λόγω τομείς·
- Θα επισημάνει τον ρόλο της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά, των κοινών αξιών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων·
- Θα ενσωματώσει τα αποτελέσματα της Δεκαετίας «Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη» των Ηνωμένων Εθνών (HE) και τη δυναμική του Στόχου βιώσιμης ανάπτυξης 4 – Εκπαίδευση 2030 των Ηνωμένων Εθνών·
- Θα συνδράμει τα κράτη μέλη, τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης, καθώς και το εκπαιδευτικό προσωπικό, προκειμένου να υποστηρίξουν καλύτερα την ανάπτυξη ικανοτήτων μέσω της παρουσίασης ορθών πρακτικών για την υποστήριξη της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων·
- Θα συμβάλει στον σχεδιασμό του μελλοντικού στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης μέσω της προώθησης κοινής αντίληψης των βασικών ικανοτήτων·

¹⁴ (2006/962/EK), βλέπε υποσημείωση 13.

- Θα υποστηρίξει τη χρήση ευρωπαϊκών πηγών χρηματοδότησης, όπως το πρόγραμμα Erasmus+, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών παρέχονται περαιτέρω στοιχεία σχετικά με προηγούμενες εμπειρίες εφαρμογής της σύστασης του 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, ανάλυση προς υποστήριξη της νέας σύστασης σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, καθώς και παραδείγματα υφιστάμενων πολιτικών και έργων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη ικανοτήτων σε μια προοπτική διά βίου μάθησης.

Ιστορικό

Οι βασικές ικανότητες είναι εκείνες τις οποίες χρειάζονται όλοι για την προσωπική τους ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στα κοινά. Οι εν λόγω ικανότητες συνίστανται σε «γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις» και υπερβαίνουν την έννοια της (ακαδημαϊκής) αποκλειστικά «γνώσης».

Στο ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς του 2006 για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση (πλαίσιο αναφοράς) προσδιορίζονται οκτώ βασικές ικανότητες:

- Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα·
- Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες·
- Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στις θετικές επιστήμες και την τεχνολογία·
- Ψηφιακή ικανότητα·
- Ικανότητα εκμάθησης·
- Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη·
- Αίσθημα πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητα· και
- Πολιτιστική γνώση και έκφραση.

Από τη χρονική στιγμή της έγκρισής του, το πλαίσιο αναφοράς και η ιδέα που το διέπει χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη· τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει σχετικές μεταρρυθμίσεις. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις έχουν λάβει διάφορες μορφές και τα κράτη μέλη έχουν επίσης προσαρμόσει τον ορισμό των βασικών ικανοτήτων με την πάροδο του χρόνου. Οι περισσότερες μεταρρυθμίσεις έχουν εφαρμοστεί στη σχολική εκπαίδευση ή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Έχει διαπιστωθεί πρόοδος περισσότερο όσον αφορά τις βασικές ικανότητες που συσχετίζονται εύκολα με παραδοσιακά σχολικά «διδασκτικά αντικείμενα», όπως η επικοινωνία στη μητρική γλώσσα και σε ξένες γλώσσες ή η μαθηματική ικανότητα, και λιγότερο τις ικανότητες που υπερβαίνουν τα όρια των παραδοσιακών «διδασκτικών αντικειμένων», όπως οι μεταγνωστικές ικανότητες, η επιχειρηματικότητα ή η κοινωνική ικανότητα και η ικανότητα του πολίτη¹⁵.

Τα περιβάλλοντα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μάθησης αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή προσεγγίσεων της διδασκαλίας και της μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων. Για τη μετατόπιση από μια μάλλον στατική αντίληψη περί προγραμμάτων σπουδών προς έναν δυναμικό ορισμό των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων που πρέπει να αναπτύσσει ένας εκπαιδευόμενος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

¹⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), βιβλιογραφική ανασκόπηση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς του 2006 για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/key-competences-consultation-2017-strategy_en.pdf

μάθησης απαιτείται αλλαγή πλεύσης στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση, η οποία επηρεάζει τον τρόπο οργάνωσης και αξιολόγησής της.

Επιπλέον, οι ανάγκες όσον αφορά τις ικανότητες δεν είναι στατικές· μεταβάλλονται σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Οι ικανότητες που αποκτώνται στο σχολείο πρέπει να αναπτύσσονται, με σκοπό να επαρκούν για ολόκληρη τη ζωή· η ανανέωση των ικανοτήτων με βάση την εξέλιξη και η απόκτηση νέων με βάση τις μεταβαλλόμενες ανάγκες αποτελούν διαδικασίες που διαρκούν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Συνεπώς, όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις ικανότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής.

Στην παρούσα σύσταση παρουσιάζεται όχι μόνο ένα επικαιροποιημένο ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση, αλλά σκιαγραφούνται επίσης οι ορθές πρακτικές που υποστηρίζουν την ανάπτυξη προσεγγίσεων με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, περιλαμβανομένης της μη τυπικής μάθησης και σε μια διά βίου προοπτική.

- **Συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Στην κοινή έκθεση του 2015 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) καθορίζονται σαφείς προτεραιότητες όσον αφορά την ανάπτυξη «κατάλληλων και υψηλής ποιότητας γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω της διά βίου μάθησης, με έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα και με στόχο την απασχολησιμότητα, την καινοτομία, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την ευημερία του πολίτη»¹⁶.

Στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την «ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού»¹⁷ απευθύνεται έκκληση για επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, στην εκπαίδευσή του και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης βοηθούν όλους τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που κρίνονται απαραίτητες στον σημερινό κόσμο. Επίσης, συσχετίζεται στενά η κοινή αντίληψη των ικανοτήτων που είναι απαραίτητο να κατέχουν όλοι και η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.

Η αναθεώρηση της σύστασης του Συμβουλίου για τις βασικές ικανότητες του 2006 ανακοινώθηκε στο νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη, με στόχο την ανάπτυξη κοινής και επικαιροποιημένης αντίληψης των βασικών ικανοτήτων, την προώθηση της εισαγωγής τους στα προγράμματα σπουδών εκπαίδευσης και κατάρτισης και την παροχή υποστήριξης για τη βελτίωση της ανάπτυξης και της αξιολόγησης των εν λόγω δεξιοτήτων¹⁸.

Στην πρωτοβουλία «Επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης», που εγκρίθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2016¹⁹, και στις ακόλουθες ανακοινώσεις σχετικά με την Ανάπτυξη των σχολείων και την άριστη διδασκαλία²⁰ και τον Εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης²¹ τον Μάιο του 2017, η Επιτροπή υπογράμμισε περαιτέρω την ανάγκη επένδυσης στην ανάπτυξη ικανοτήτων και σε άλλους φιλόδοξους στόχους στον εν λόγω τομέα.

¹⁶ Κοινή έκθεση για το 2015 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) — Νέες προτεραιότητες για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, [EE 2015/C417/04](#)

¹⁷ COM(2017) 673, βλέπε υποσημείωση 6.

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής για ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη, [COM\(2016\)381](#)

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης, COM(2016)940· Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, [COM\(2016\)941](#)

²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανάπτυξη των σχολείων και την άριστη διδασκαλία για μια καλή αρχή στη ζωή, [COM\(2017\)248](#)

²¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για ένα νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, [COM\(2017\)247](#)

Στη σύσταση του Συμβουλίου, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2016, όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους, συνιστάται να παρέχεται στους ενηλίκους με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων η ευκαιρία, ανάλογα με τις ατομικές τους ανάγκες, να αποκτούν ένα ελάχιστο επίπεδο γραμματισμού, αριθμητισμού και ψηφιακών ικανοτήτων· και/ή να αποκτούν ένα ευρύτερο σύνολο δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων, μέσω της αξιοποίησης της σύστασης του 2006 για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση.

Με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης²², καλούνται τα κράτη μέλη να θεσπίσουν, το αργότερο το 2018 και σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και ιδιαιτερότητες και με τον τρόπο που κρίνουν κατάλληλο, ρυθμίσεις για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης που θα παρέχουν στα άτομα τη δυνατότητα να αποκτούν επικύρωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που απέκτησαν μέσω μη τυπικής και άτυπης μάθησης και να αποκτούν πλήρη ή, κατά περίπτωση, μερική σειρά επαγγελματικών προσόντων.

Η σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2017, σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση και με την κατάργηση της σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση²³ παρέχει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς, το οποίο μπορεί να βοηθήσει τα άτομα και τους οργανισμούς να συγκρίνουν τα διάφορα συστήματα επαγγελματικών προσόντων και τα επίπεδα επαγγελματικών προσόντων των εν λόγω συστημάτων.

Το πλαίσιο Europass²⁴ βοηθά τα άτομα να γνωστοποιούν και να περιγράφουν καλύτερα τις ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα τους.

• Συνοχή με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Στην ανακοίνωσή της σχετικά με την «ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού», η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η εκπαίδευση αποτελεί τη βάση για τη διαμόρφωση ενός παραγωγικού και δημιουργικού εργατικού δυναμικού και, τελικά, μιας ανθεκτικής οικονομίας. Τονίζει την ανάγκη επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό, στις ικανότητες και τις ευκαιρίες του. Αναφέρεται ιδίως στην ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες υποστήριξης της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων²⁵.

Στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων τονίζεται το «δικαίωμα κάθε ανθρώπου σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας», καθώς και το δικαίωμα στην περαιτέρω κατάρτιση και την επανειδίκευση²⁶.

Στην πρόταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινές αξίες, την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και την ευρωπαϊκή διάσταση της διδασκαλίας²⁷ τονίζεται ιδιαίτερα η ικανότητα του πολίτη, όπως περιγράφεται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης. Παρουσιάζεται σειρά δράσεων στις οποίες θα μπορούσαν να προβούν τα κράτη μέλη, με τη στήριξη της Ένωσης.

²² Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, [EE/C398/01](#)

²³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2017, σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση, [EE/C 189/15](#)

²⁴ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το ενιαίο κοινοτικό πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων ([2004/2241/EK](#)).

²⁵ COM(2017) 673, βλέπε υποσημείωση 6.

²⁶ COM(2017) 250, βλέπε υποσημείωση 11.

²⁷ COM(2018) 23.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με ένα σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση²⁸ παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να αξιοποιηθούν καλύτερα από τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης η καινοτομία και η ψηφιακή τεχνολογία και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη των σχετικών ψηφιακών ικανοτήτων που απαιτούνται για τη ζωή και την εργασία σε μια εποχή ραγδαίων ψηφιακών αλλαγών. Το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση δίνει έμφαση ειδικά στα συστήματα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και καλύπτει τα σχολεία, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η πρωτοβουλία συνάδει με τα άρθρα 165 και 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Το άρθρο 165 ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση των εκπαιδευτικών συστημάτων τους. Το άρθρο 166 ορίζει ότι η Ένωση εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η πρωτοβουλία δεν προτείνει επέκταση της κανονιστικής εξουσίας της ΕΕ ή δεσμευτικές υποχρεώσεις στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα αποφασίσουν, σύμφωνα με τις εθνικές τους περιστάσεις, τον τρόπο εφαρμογής της παρούσας σύστασης.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Παρότι πολλά κράτη μέλη διαθέτουν το δικό τους εθνικό πλαίσιο ικανοτήτων με βάση το οποίο διαμορφώνουν την πολιτική τους όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, η ανταλλαγή ορθών πρακτικών με σκοπό την περαιτέρω υποστήριξη της διδασκαλίας και μάθησης που αποσκοπούν στην απόκτηση ικανοτήτων είναι επί του παρόντος περιορισμένη.

Η προστιθέμενη αξία της παρούσας σύστασης στο επίπεδο της Ένωσης έγκειται στην ικανότητα της Ένωσης:

- Να διαμορφώνει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για τις απαραίτητες βασικές ικανότητες·
- Να προωθεί την κοινή αντίληψη της διά βίου μάθησης·
- Να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειρογνωμοσύνης και ορθών πρακτικών·
- Να υποστηρίζει πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων·
- Να υποστηρίζει την ανάπτυξη πλαισίων ικανοτήτων που συμβάλλουν στον προσδιορισμό μαθησιακών αποτελεσμάτων και αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη πρακτικών αξιολόγησης και επικύρωσης·
- Να υποστηρίζει την αξιολόγηση της ανάπτυξης ικανοτήτων και να παρακολουθεί την πρόοδο σε επίπεδο ΕΕ.

²⁸

COM(2018) 22.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση ενισχύει την κοινή αντίληψη των βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση και θέτει τις βάσεις ώστε τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές και να αναπτύσσουν πολιτικές σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο που υποστηρίζουν την απόκτηση των βασικών ικανοτήτων. Η πρόταση καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, την τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση και όλες τις ηλικιακές ομάδες. Δεδομένου ότι η δέσμευση των κρατών μελών είναι προαιρετική και κάθε κράτος μέλος αποφασίζει την προσέγγιση που θα υιοθετήσει, το μέτρο θεωρείται αναλογικό.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 165 και 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εν λόγω Συνθήκη επιτρέπει την έγκριση συστάσεων από το Συμβούλιο, κατόπιν σχετικής πρότασης της Επιτροπής.

Η σύσταση του Συμβουλίου αποτελεί την κατάλληλη νομική πράξη στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, όπου η ΕΕ έχει υποστηρικτική αρμοδιότητα, και χρησιμοποιείται συχνά για την ευρωπαϊκή δράση στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Ως νομική πράξη, αντικατοπτρίζει τη δέσμευση των κρατών μελών να εφαρμόσουν τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο κείμενο και παρέχει ισχυρότερη πολιτική βάση για συνεργασία στον εν λόγω τομέα, ενώ παράλληλα σέβεται πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας ισχύουσας νομοθεσίας**

Ανευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Με αφετηρία το φόρουμ «Εκπαίδευση, κατάρτιση και νεολαία» τον Οκτώβριο του 2016, πραγματοποιήθηκε σειρά ειδικών συναντήσεων διαβούλευσης και σεμιναρίων εμπειρογνομόνων. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν ευρείες συζητήσεις με θέμα την αναθεώρηση της σύστασης του 2006 για τις βασικές ικανότητες με εκπροσώπους των κρατών μελών στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της ομάδας υψηλού επιπέδου ΕΚ 2020, των συνεδριάσεων των Γενικών Διευθυντών που είναι αρμόδιοι για τη σχολική εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και της συνεδρίασης της συμβουλευτικής επιτροπής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, της Επιτροπής Πολιτιστικών Υποθέσεων και της συμβουλευτικής ομάδας για το Youthpass.

Από τις 22 Φεβρουαρίου μέχρι τις 19 Μαΐου 2017 διεξήχθη δημόσια επιγραμμική διαβούλευση, στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκαν σχεδόν 500 απαντήσεις και 69 έγγραφα θέσης. Οι εισηγήσεις καταδεικνύουν ότι καλύφθηκε επαρκής αριθμός υπουργείων Παιδείας και μη κυβερνητικών ενδιαφερόμενων μερών. Η διαδικασία διαβούλευσης ολοκληρώθηκε με τη διοργάνωση συνεδρίου στις Βρυξέλλες στις 14 Ιουνίου 2017²⁹.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης επιβεβαιώνουν τη χρησιμότητα του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τις βασικές ικανότητες. Οι απαντήσαντες επιβεβαίωσαν την ανάγκη

²⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017) Έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/2017-key-competences-consultation-review_en.pdf

αλλαγών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το εν λόγω πλαίσιο αντικατοπτρίζει τις πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές, οικολογικές και τεχνολογικές εξελίξεις της τελευταίας δεκαετίας.

Τα βασικά πορίσματα της δημόσιας επιγραμματικής διαβούλευσης είναι τα ακόλουθα:

- η πλειονότητα των απαντησάντων θεωρούν το πλαίσιο αναφοράς χρήσιμο εργαλείο σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση (77 %).
- οι περισσότεροι εκ των εισηγητών θεωρούν ότι υπάρχει ανάγκη εφαρμογής αλλαγών ήσσονος σημασίας στο πλαίσιο αναφοράς (65 %).
- οι απαντώντες τονίζουν την ανάγκη περαιτέρω υποστήριξης της χρήσης του πλαισίου αναφοράς και υποστήριξης της εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων στην Ευρώπη.

Στην επιγραμματική διαβούλευση, στα έγγραφα θέσης και στις συνεδριάσεις/συνέδρια διαβούλευσης τονίστηκε η ανάγκη:

- να υπάρξει ανταπόκριση στη ζήτηση ικανοτήτων όσον αφορά τον γραμματισμό, τις γλώσσες και την επικοινωνία στις σημερινές πολυγλωσσικές και πολιτισμικά πολύμορφες κοινωνίες.
- να υπάρξει ανταπόκριση στα ραγδαίως μεταβαλλόμενα ψηφιακά και τεχνολογικά περιβάλλοντα μέσω της επικαιροποίησης του ορισμού της ψηφιακής ικανότητας. Η εν λόγω επικαιροποίηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την ανάπτυξη και υποστήριξη της χρήσης του ευρέως χρησιμοποιηθέντος πλαισίου ψηφιακής ικανότητας³⁰.
- να υπάρξει περαιτέρω βελτίωση της ανάπτυξης ικανοτήτων στα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες και τις τεχνολογίες.
- να τονιστεί η σημασία των προσωπικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων, οι οποίες αναφέρονται ενίοτε ως δεξιότητες «ζωής», «κοινωνικο-συναισθηματικές» δεξιότητες ή «προσωπικές» δεξιότητες, δεδομένου ότι βοηθούν τους ανθρώπους να ανταποκρίνονται στην αβεβαιότητα και την αλλαγή. Προτείνεται να ενισχυθούν περαιτέρω στο πλαίσιο αναφοράς δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η ομαδική εργασία, οι διαπολιτισμικές δεξιότητες και η επίλυση προβλημάτων.
- να τονιστεί η βιωσιμότητα στη σύσταση, μετά τη Δεκαετία «Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη» των Ηνωμένων Εθνών (2005-2014) και ενόψει των παγκόσμιων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, για το 2030.
- να τονιστούν η ικανότητα του πολίτη και ο ρόλος των κοινών αξιών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά. Ολοένα και μεγαλύτερη σημασία αποκτά η ανάγκη ενδυνάμωσης των ανθρώπων, ώστε να ενεργούν ως υπεύθυνα, ενεργά άτομα ικανά να συμβάλουν στη διαμόρφωση ειρηνικών, ανεκτικών και ασφαλών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Σ' αυτό το πλαίσιο, προτείνεται επιπλέον η ενίσχυση της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας και των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων.
- να τονιστούν ως ουσιαστικές διαστάσεις της επιχειρηματικής ικανότητας η δημιουργικότητα, η ικανότητα σχεδιασμού και διαχείρισης διαδικασιών και

³⁰

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), Το πλαίσιο ψηφιακής ικανότητας, <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>

αντιμετώπισης του κινδύνου στο πλαίσιο λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων. Υπήρξε η τάση ευθυγράμμισης του επικαιροποιημένου ορισμού με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επιχειρηματικότητας (EntreComp)³¹.

- να ληφθεί υπόψη ένα ευρύτερο φάσμα σύγχρονων μορφών πολιτιστικής έκφρασης, καθώς επίσης και να συμπεριληφθεί το στοιχείο της ανάπτυξης της πολιτιστικής ταυτότητας κάθε ατόμου. Θα πρέπει να τονιστεί η υιοθέτηση θετικών και προοδευτικών στάσεων έναντι των άλλων πολιτισμών και των πολιτισμικών διαφορών.

Κατά τη διαβούλευση επιβεβαιώθηκε ότι η χρήση του πλαισίου αναφοράς έχει επικεντρωθεί στην τυπική μάθηση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη η ενδυνάμωση της σύνδεσης με άλλους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η ΕΕΚ, η τριτοβάθμια εκπαίδευση, η εκπαίδευση των ενηλίκων και η μη τυπική μάθηση.

Τέλος, για την περαιτέρω υποστήριξη της χρήσης του πλαισίου αναφοράς, προτάθηκε η ενίσχυση της καθοδήγησης και της υποστήριξης του προσωπικού εκπαίδευσης και κατάρτισης και η διερεύνηση τρόπων υποστήριξης προσεγγίσεων αξιολόγησης, τόσο στο πλαίσιο των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης όσο και στο πλαίσιο της διακυβέρνησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

• Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας

Η πρόταση βασίζεται σε ευρύ φάσμα εκθέσεων και μελετών σχετικά με τις επιπτώσεις της σύστασης του 2006 για τις βασικές ικανότητες, τις συναφείς μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη και τα σχετικά έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Στην κοινή έκθεση προόδου του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2010 εξετάστηκαν οι πρώτες εμπειρίες των κρατών μελών όσον αφορά τη μετάβαση σε προγράμματα σπουδών εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων³². Τα συμπεράσματα του KeyCoNet³³, ενός ευρωπαϊκού δικτύου πολιτικής σχετικά με την ανάπτυξη των βασικών ικανοτήτων στη σχολική εκπαίδευση, καθώς και μιας έκθεσης του δικτύου Eurgydice του 2012³⁴ παρέχουν ικανοποιητική επισκόπηση της χρήσης του πλαισίου αναφοράς στη σχολική εκπαίδευση. Οι εκθέσεις του CEDEFOP³⁵ παρέχουν στοιχεία σχετικά με τον βαθμό στον οποίο το πλαίσιο αναφοράς διαδραμάτισε ρόλο στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Συλλέχθηκαν επίσης στοιχεία μέσω μελετών που διενεργήθηκαν για τους σκοπούς της αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης σχετικά με τη χρήση του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς και μιας συγκριτικής ανάλυσης σχετικά με τα διεθνή και τα εθνικά πλαίσια ικανοτήτων³⁶.

³¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Το πλαίσιο επιχειρηματικής ικανότητας, <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>

³² Κοινή έκθεση προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής για το 2010 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010» (2010/C 117/01).

³³ Ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων στην Ευρώπη. Κατάλογος πρωτοβουλιών, <http://keyconet.eun.org>

³⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012), Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy (Ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων στο σχολείο στην Ευρώπη: Προκλήσεις και ευκαιρίες πολιτικής), https://www.dcooss.org/informes/School_in_Europe.pdf

³⁵ CEDEFOP (2015), Stronger VET for better lives (Ισχυρότερη ΕΕΚ για καλύτερη ζωή), <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3067>. CEDEFOP (2016), Key competences in vocational education and training (Βασικές ικανότητες στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση), <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/key-competences-in-vet>

³⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Βιβλιογραφική ανασκόπηση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς του 2006 για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Support of the stakeholder consultation in the context of the Key Competences Review, Report 1: Comparative Analysis of national and international competence frameworks (Στήριξη της διαβούλευσης ενδιαφερόμενων μερών στο πλαίσιο της αναθεώρησης των βασικών ικανοτήτων, έκθεση 1: Συγκριτική ανάλυση των εθνικών και διεθνών πλαισίων ικανοτήτων).

Όσον αφορά συγκεκριμένες ικανότητες, η εργασία βασίστηκε σε μελέτες και εκθέσεις στους εν λόγω τομείς, όπως πρόσφατες εκθέσεις σχετικά με τον γραμματισμό και την εκμάθηση γλωσσών³⁷, την εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες³⁸, την κοινωνική και συναισθηματική εκπαίδευση³⁹, την εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη⁴⁰, την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα⁴¹, την ικανότητα του πολίτη και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά⁴², καθώς και την πολιτιστική γνώση και έκφραση⁴³.

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης ελήφθησαν υπόψη εκθέσεις και μελέτες του ΟΟΣΑ, της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης, με θέμα τον προσδιορισμό πλαισίων ικανοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μάθησης⁴⁴. Μια άλλη σχετική πηγή πληροφοριών ήταν η εργασία του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC), ιδίως στον τομέα των ψηφιακών και επιχειρηματικών ικανοτήτων⁴⁵.

- **Εκτίμηση των επιπτώσεων**

Λόγω της συμπληρωματικής προσέγγισης των δραστηριοτήτων αυτών ως προς τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών, του εθελοντικού χαρακτήρα των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και του εύρους των αναμενόμενων επιπτώσεων, δεν διενεργήθηκε εκτίμηση των επιπτώσεων. Η πρόταση καταρτίστηκε βάσει προηγούμενων μελετών, διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και δημόσιας διαβούλευσης.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Άνευ αντικειμένου.

³⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017) Rethinking language and linguistic diversity in schools (Ανασχεδιασμός της γλώσσας και της γλωσσικής πολυμορφίας στα σχολεία), https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/rethinking-language-report_en.pdf

³⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015), Science education for responsible citizenship (Εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες για υπεύθυνη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά), http://ec.europa.eu/research/swafs/pdf/pub_science_education/KI-NA-26-893-EN-N.pdf, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011), Science education in Europe: National policies, practices and research (Εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες στην Ευρώπη: εθνικές πολιτικές, πρακτικές και έρευνα), http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/report-rocard-on-science-education_en.pdf

³⁹ Cefai C., Bartolo P. A., Cavioni V., Downes, P. (2017). Integrating Social and Emotional Education (SEE) in the School Curriculum across the EU, έκθεση NESET II, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *υπό έκδοση*.

⁴⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Citizenship Education at School in Europe (Εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη στο σχολείο στην Ευρώπη), https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/news/20171106-citizenship-education-school-europe-2017_en

⁴¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), Entrepreneurship Education at School in Europe (Εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη), <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/4/45/195EN.pdf>

⁴² IEA (2017) International Civic and Citizenship Study (ICCS), *υπό έκδοση*. JRC (2011) Civic Competence Composite Indicator (CCCI-2): Measuring Young People's Civic Competence across Europe based on the IEA International Citizenship and Civic Education study, <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC68398/lbna25182enn.pdf>

⁴³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), Cultural Awareness and Expression Handbook (Εγχειρίδιο πολιτιστικής γνώσης και έκφρασης), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6066c082-e68a-11e5-8a50-01aa75ed71a1>

⁴⁴ UNESCO Global Citizenship Education, <https://en.unesco.org/gced>. Πλαίσιο αναφοράς ικανοτήτων για δημοκρατική νοοτροπία του Συμβουλίου της Ευρώπης. OECD Education 2030, <https://www.coe.int/en/web/education/competences-for-democratic-culture>

⁴⁵ Πλαίσιο ψηφιακής ικανότητας. Πλαίσιο επιχειρηματικής ικανότητας, βλέπε υποσημειώσεις 30 και 31.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρωτοβουλία δεν απαιτεί πρόσθετους πόρους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Με σκοπό να υποστηριχθεί η εφαρμογή της πρότασης, η Επιτροπή προτείνει την ανάπτυξη, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υλικού υποστηρικτικής καθοδήγησης για την κάλυψη των αδυναμιών όσον αφορά την εφαρμογή της διδασκαλίας και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων.

Η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με τη χρήση της σύστασης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μάθησης.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Διατάξεις των κρατών μελών

Τα κράτη μέλη καλούνται να ενισχύσουν την ανάπτυξη των βασικών ικανοτήτων για όλους τους εκπαιδευόμενους, και ιδίως τους εκπαιδευόμενους που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα. Καλούνται να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες προκειμένου να βελτιώσουν ιδίως τα επίπεδα επιδόσεων σε ό,τι αφορά τις βασικές δεξιότητες (γραμματισμός, αριθμητισμός και βασικές ψηφιακές δεξιότητες), τις ψηφιακές και επιχειρηματικές ικανότητες, τις ικανότητες ETMM, καθώς και τις γλωσσικές ικανότητες. Ζητείται από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν, εφόσον είναι απαραίτητο, την υποστήριξή τους στις προσεγγίσεις απόκτησης ικανοτήτων στη διδασκαλία και μάθηση σε όλα τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης.

Πέραν της επικαιροποίησης του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τις βασικές ικανότητες, προτείνεται η υιοθέτηση διαφόρων ορθών πρακτικών υποστήριξης του προσωπικού σε όλα τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης σε ό,τι αφορά τη μάθηση που αποσκοπεί στην απόκτηση ικανοτήτων, καθώς και ορθών πρακτικών για την περαιτέρω ανάπτυξη της αξιολόγησης των βασικών ικανοτήτων. Για την υποστήριξη της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων απαιτείται η δημιουργία και εφαρμογή διαφόρων υποστηρικτικών προσεγγίσεων και πλαισίων μάθησης· τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υποστηρίξουν την περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Στη σύσταση υπογραμμίζεται επίσης η ανάγκη υποστήριξης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών μέσω της ένταξής τους στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μη τυπική μάθηση.

Τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τις εμπειρίες τους και την πρόοδο όσον αφορά την παροχή των βασικών ικανοτήτων.

Διατάξεις της Επιτροπής

Η Επιτροπή προτείνει την περαιτέρω ανάπτυξη υλικού καθοδήγησης σχετικά με προσεγγίσεις που αποσκοπούν στην απόκτηση ικανοτήτων στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση, καθώς και την υποστήριξη πρωτοβουλιών ανάπτυξης και προώθησης της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε συνάρτηση με τον Στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 4

των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις ευκαιρίες μιας χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμης ποιοτικής εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης για όλους⁴⁶.

Η Επιτροπή προτείνει την ανάπτυξη πίνακα αποτελεσμάτων για την παρακολούθηση της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων και την παροχή πληροφόρησης σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται με σκοπό την υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων. Προτίθεται να καταρτίσει πρόταση για μελλοντικά ευρωπαϊκά κριτήρια αναφοράς για την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά τον επόμενο κύκλο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

⁴⁶ Στόχος βιώσιμης ανάπτυξης 4 των Ηνωμένων Εθνών, <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg4>

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 165 και 166,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ως πρώτη αρχή στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁴⁷ αναφέρεται ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση, προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας. Επίσης, αναφέρεται το δικαίωμα κάθε ανθρώπου σε έγκαιρη και εξατομικευμένη συνδρομή με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης, στην κατάρτιση και την επανειδίκευση, στη συνεχή εκπαίδευση και τη στήριξη για την αναζήτηση εργασίας. Ένας από τους στόχους του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης είναι η προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων, με σκοπό την «πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της εκπαίδευσης και του πολιτισμού ως κινητήριων δυνάμεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, καθώς και ως μέσων για να βιώσουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα σε όλη της την πολυμορφία»⁴⁸.
- (2) Τα άτομα πρέπει να διαθέτουν το κατάλληλο σύνολο δεξιοτήτων και ικανοτήτων για να διατηρήσουν το σημερινό βιοτικό επίπεδο, υψηλά ποσοστά απασχόλησης και να προαγάγουν την κοινωνική συνοχή ενόψει της αυριανής κοινωνίας και του κόσμου της εργασίας⁴⁹. Η υποστήριξη των ατόμων ώστε να αποκτήσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για την προσωπική ολοκλήρωση, την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ένταξη τους συμβάλλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης σε καιρούς ραγδαίας και βαθιάς αλλαγής.
- (3) Το 2006 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν τη σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης. Στην εν λόγω σύσταση ζητούνταν από τα κράτη μέλη «να αναπτύξουν την παροχή βασικών ικανοτήτων για όλους ως μέρος των στρατηγικών τους για τη διά βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών τους για την ολοκληρωτική εξάλειψη του

⁴⁷ COM(2017) 250, βλέπε υποσημείωση 11.

⁴⁸ COM(2017) 673, βλέπε υποσημείωση 6.

⁴⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017) Έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-social-dimension-europe_el

αναλφαβητισμού, και να χρησιμοποιήσουν το έγγραφο «Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση — ένα Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς»⁵⁰. Από τη χρονική στιγμή της έγκρισής της, η σύσταση αποτέλεσε βασικό έγγραφο αναφοράς για την ανάπτυξη εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων.

- (4) Σήμερα, οι απαιτήσεις ικανοτήτων έχουν αλλάξει, καθώς περισσότερες θέσεις εργασίας αυτοματοποιούνται, οι τεχνολογίες διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο σε όλους τους τομείς της εργασίας και της ζωής, και αυξάνεται η σημασία των επιχειρηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων, καθώς και της ικανότητας του πολίτη όσον αφορά τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας και της ικανότητας προσαρμογής στην αλλαγή.
- (5) Ταυτόχρονα, διεθνείς έρευνες όπως η PISA⁵¹ ή η PIAAC⁵² υποδεικνύουν την ύπαρξη ενός σταθερά υψηλού ποσοστού εφήβων και ενηλίκων με ανεπαρκείς βασικές ικανότητες. Το 2015 ένας στους πέντε μαθητές αντιμετώπιζε σοβαρές δυσκολίες στην ανάπτυξη επαρκών δεξιοτήτων ανάγνωσης, μαθηματικών ή θετικών επιστημών⁵³. Σε ορισμένες χώρες, έως το ένα τρίτο των ενηλίκων διαθέτουν μόνο στοιχειώδεις δεξιότητες γραμματισμού και αριθμητισμού⁵⁴. Το 44 % του πληθυσμού της Ένωσης διαθέτει χαμηλές ή μηδενικές (19 %) ψηφιακές δεξιότητες⁵⁵.
- (6) Κατά συνέπεια, η σημασία της επένδυσης στις βασικές δεξιότητες είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Η υψηλής ποιότητας εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εκτός προγραμμάτων σπουδών και μιας ευρείας προσέγγισης της ανάπτυξης ικανοτήτων, βελτιώνει τα επίπεδα επιδόσεων όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες⁵⁶. Επιπλέον, πρέπει να διερευνηθούν νέοι τρόποι μάθησης για μια κοινωνία που καθίσταται ολοένα και περισσότερο επικοινωνιακά κινητή και ψηφιακή⁵⁷. Οι ψηφιακές τεχνολογίες επηρεάζουν την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση μέσω της ανάπτυξης πιο ευέλικτων περιβαλλόντων μάθησης, προσαρμοσμένων στις ανάγκες μιας επικοινωνιακά ιδιαίτερα κινητής κοινωνίας⁵⁸.
- (7) Στο νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη ανακοινώθηκε η αναθεώρηση της σύστασης του 2006 σχετικά με τις βασικές δεξιότητες της διά βίου μάθησης και αναγνωρίστηκε ότι η επένδυση στις δεξιότητες και τις ικανότητες, καθώς και σε μια κοινή και επικαιροποιημένη αντίληψη των βασικών ικανοτήτων αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την προώθηση της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της μη τυπικής μάθησης στην Ευρώπη⁵⁹.
- (8) Για λόγους ανταπόκρισης στις αλλαγές στην κοινωνία και την οικονομία, ενσωμάτωσης των συζητήσεων για το μέλλον της εργασίας, και μετά τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την αναθεώρηση της σύστασης του 2006 σχετικά με τις βασικές δεξιότητες, τόσο η σύσταση όσο και το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση πρέπει να αναθεωρηθούν και να επικαιροποιηθούν, με ειδική έμφαση στην προώθηση της επιχειρηματικής νοοτροπίας.

⁵⁰ (2006/962/EK), βλέπε υποσημείωση 13.

⁵¹ ΟΟΣΑ, Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών, <http://www.oecd.org/pisa/>

⁵² ΟΟΣΑ, Πρόγραμμα διεθνούς αξιολόγησης των ικανοτήτων των ενηλίκων, <http://www.oecd.org/skills/piaac/>

⁵³ ΟΟΣΑ (2016), Αποτελέσματα PISA 2015, βλέπε υποσημείωση 8.

⁵⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2016, βλέπε υποσημείωση 9.

⁵⁵ Ψηφιακός πίνακας αποτελεσμάτων 2017 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁵⁶ ΟΟΣΑ (2016), Αποτελέσματα PISA 2015, βλέπε υποσημείωση 8.

⁵⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017) Έγγραφο προβληματισμού για την τήρηση της παγκοσμιοποίησης, βλέπε υποσημείωση 4.

⁵⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα», [COM\(2012\) 669](COM(2012) 669)

⁵⁹ COM(2016) 381, βλέπε υποσημείωση 18.

- (9) Η ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων, η επικύρωσή τους και η παροχή εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων θα πρέπει να υποστηριχθούν μέσω της καθιέρωσης ορθών πρακτικών για την καλύτερη υποστήριξη του εκπαιδευτικού προσωπικού στην εκτέλεση των καθηκόντων του και την καλύτερη εκπαίδευσή του, για την επικαιροποίηση των μεθόδων και των εργαλείων αξιολόγησης και επικύρωσης, και για την εισαγωγή νέων και καινοτόμων μορφών διδασκαλίας και μάθησης⁶⁰. Ως εκ τούτου, με βάση τις εμπειρίες της τελευταίας δεκαετίας, η σύσταση θα πρέπει να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις στην εφαρμογή εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων.
- (10) Η υποστήριξη της επικύρωσης των ικανοτήτων θα παράσχει στα άτομα τη δυνατότητα να επιτυγχάνουν την αναγνώριση των ικανοτήτων τους και να αποκτούν πλήρη ή, κατά περίπτωση, μερική σειρά επαγγελματικών προσόντων⁶¹. Η εν λόγω υποστήριξη μπορεί να αξιοποιήσει τις υφιστάμενες ρυθμίσεις για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, καθώς και το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων⁶², το οποίο αποτελεί κοινό πλαίσιο αναφοράς για τη σύγκριση των επιπέδων επαγγελματικών προσόντων και στο οποίο υποδεικνύονται οι ικανότητες που απαιτούνται για την επίτευξή τους. Επιπλέον, η αξιολόγηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη δόμηση των διαδικασιών μάθησης και στον προσανατολισμό, βοηθώντας τα άτομα να βελτιώσουν τις ικανότητές τους και ως προς τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας⁶³.
- (11) Ο ορισμός του συνόλου των βασικών ικανοτήτων που απαιτούνται για την προσωπική ολοκλήρωση, την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ένταξη έχει διαμορφωθεί όχι μόνο με βάση τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, αλλά και χάρη σε διάφορες πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη κατά την τελευταία δεκαετία. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων, στην επένδυση στην εκμάθηση γλωσσών, στη βελτίωση των ψηφιακών και επιχειρηματικών ικανοτήτων, στη σημασία των κοινών αξιών για τη λειτουργία των κοινωνιών μας και στη δημιουργία κινήτρων, ώστε περισσότεροι νέοι να ακολουθούν σταδιοδρομίες που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες. Οι εν λόγω εξελίξεις θα πρέπει να αποτυπώνονται στο πλαίσιο αναφοράς.
- (12) Στον στόχο 4.7 των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης τονίζεται η ανάγκη «να διασφαλιστεί ότι όλοι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν τη γνώση και θα καλλιεργήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για να προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, και μεταξύ άλλων, μέσω της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη και μέσω του βιώσιμου τρόπου ζωής, να προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων, την προώθηση της ειρήνης και της μη-βίας, την ταυτότητα του παγκόσμιου πολίτη, καθώς και την αναγνώριση της πολιτιστικής ποικιλίας και της συμβολής της στη βιώσιμη

⁶⁰ Κοινή έκθεση προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής για το 2010 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010» (2010/C 117/01), βλ. υποσημείωση 32· Κοινή έκθεση για το 2015 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) (2015/C 417/04).

⁶¹ ΕΕ/С 398/01, βλ. υποσημείωση 22.

⁶² ΕΕ /C 189/15, βλ. υποσημείωση 23.

⁶³ Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2004, σχετικά με την ενίσχυση των πολιτικών, συστημάτων και πρακτικών στον τομέα του διά βίου προσανατολισμού, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/educ/104236.pdf. Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2008, για την καλύτερη ένταξη του διά βίου προσανατολισμού στις στρατηγικές της διά βίου εκπαίδευσης.

ανάπτυξη»⁶⁴. Ο στόχος αυτός αποτυπώνεται στην αναθεώρηση του πλαισίου αναφοράς.

- (13) Η παροχή της δυνατότητας εκμάθησης γλωσσών, η οποία καθίσταται ολοένα και πιο σημαντική για τις σύγχρονες κοινωνίες, τη διαπολιτισμική κατανόηση και συνεργασία, υποβοηθείται από το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες (CEFR)⁶⁵. Το πλαίσιο αυτό βοηθά στον προσδιορισμό των κύριων στοιχείων της επάρκειας και υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία. Θέτει επίσης τις βάσεις για τον ορισμό των γλωσσικών ικανοτήτων γενικότερα και αποτυπώνεται στην επικαιροποίηση του πλαισίου αναφοράς.
- (14) Η ανάπτυξη του πλαισίου ψηφιακής ικανότητας⁶⁶ και του πλαισίου επιχειρηματικής ικανότητας⁶⁷ έχει αποδειχθεί πολύτιμη για την υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων. Παρομοίως, το πλαίσιο αναφοράς ικανοτήτων για δημοκρατική νοοτροπία του Συμβουλίου της Ευρώπης⁶⁸ περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο σύνολο αξιών, δεξιοτήτων και στάσεων για τη δέουσα συμμετοχή στις δημοκρατικές κοινωνίες. Όλα τα παραπάνω ελήφθησαν δεόντως υπόψη κατά την επικαιροποίηση του πλαισίου αναφοράς.
- (15) Με σκοπό την παροχή κινήτρων στους νέους ώστε να ακολουθούν σταδιοδρομίες που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (ETMM), πρωτοβουλίες σε όλη την Ευρώπη έχουν αρχίσει να συνδέουν στενότερα την εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες με τις τέχνες και άλλα γνωστικά αντικείμενα, με χρήση της διερευνητικής παιδαγωγικής, και σε συνεργασία με ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών παραγόντων και κλάδων⁶⁹. Παρότι ο ορισμός των εν λόγω ικανοτήτων δεν έχει μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου, η υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων ETMM αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία και θα πρέπει να αποτυπωθεί στην παρούσα σύσταση.
- (16) Η σημασία και η χρησιμότητα της μη τυπικής μάθησης είναι εμφανείς με βάση τις εμπειρίες από τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους, την εθελοντική εργασία, καθώς και τον μαζικό ερασιτεχνικό αθλητισμό. Η μη τυπική μάθηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της ανάπτυξης βασικών διαπροσωπικών, επικοινωνιακών και γνωστικών δεξιοτήτων, όπως: η κριτική σκέψη, οι αναλυτικές δεξιότητες, η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων και η ανθεκτικότητα, οι οποίες διευκολύνουν την επιτυχή μετάβαση των νέων στον ενήλικο και στον επαγγελματικό βίο και την ενεργό συμμετοχή τους ως πολιτών στα κοινά⁷⁰. Η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων περιβαλλόντων μάθησης

⁶⁴ Ψήφισμα που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, Μεταμορφώνοντας τον κόσμο μας: το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030

http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁶⁵ Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες: Εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση (ΚΕΠΑ) <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>

⁶⁶ Το πλαίσιο ψηφιακής ικανότητας, βλέπε υποσημείωση 30.

⁶⁷ Το πλαίσιο επιχειρηματικής ικανότητας, βλέπε υποσημείωση 31.

⁶⁸ Competences for democratic culture - Living together as equals in culturally diverse democratic societies (2016), <https://rm.coe.int/16806ccc07>

⁶⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014) Science education for responsible citizenship (Εκπαίδευση στις θετικές επιστήμες για υπεύθυνη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά), βλέπε υποσημείωση 38.

⁷⁰ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον ρόλο των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους στη στήριξη της ανάπτυξης βασικών δεξιοτήτων ζωής, οι οποίες διευκολύνουν την επιτυχή μετάβασή τους στον ενήλικο και τον επαγγελματικό βίο και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά (22 Μαΐου 2017), <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9547-2017-INIT/el/pdf>

συμβάλλει στην προώθηση μιας ποικιλίας μαθησιακών προσεγγίσεων και περιβαλλόντων⁷¹.

- (17) Για την αντιμετώπιση του ζητήματος της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων σε μια προοπτική διά βίου μάθησης, θα πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή υποστήριξης σε όλα τα επίπεδα των εκπαιδευτικών και μαθησιακών διαδρομών και των διαδρομών κατάρτισης: για την ανάπτυξη ποιοτικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας⁷², για την περαιτέρω ενίσχυση της σχολικής εκπαίδευσης και τη διασφάλιση άριστης διδασκαλίας⁷³, για την παροχή διαδρομών αναβάθμισης των δεξιοτήτων σε ενήλικους με χαμηλές δεξιότητες⁷⁴, καθώς και για την περαιτέρω ανάπτυξη της αρχικής και συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης⁷⁵ και τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης⁷⁶.
- (18) Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να καλύπτει ευρύ φάσμα περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης, τόσο τυπικών όσο και μη τυπικών σε μια προοπτική διά βίου μάθησης. Θα πρέπει να επιδιώκει να εδραιώσει μια κοινή αντίληψη των ικανοτήτων που μπορούν να υποστηρίξουν μεταβάσεις και τη συνεργασία μεταξύ των εν λόγω διαφορετικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Παρουσιάζει ορθές πρακτικές οι οποίες θα μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προσωπικού, στο οποίο συγκαταλέγονται οι διδάσκοντες, οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευτές τους, οι διευθυντές ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι εργαζόμενοι που είναι επιφορτισμένοι με την εκπαίδευση των συναδέλφων τους, οι ερευνητές και οι καθηγητές πανεπιστημίων, οι οργανωτές δραστηριοτήτων για τη νεολαία και οι εκπαιδευτές ενηλίκων, καθώς και οι εργοδότες και τα ενδιαφερόμενα μέρη της αγοράς εργασίας. Η παρούσα σύσταση αφορά επίσης ιδρύματα και οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών, που καθοδηγούν και υποστηρίζουν τα άτομα ώστε να βελτιώνουν τις ικανότητές τους από τη νεαρή τους ηλικία και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
- (19) Η παρούσα σύσταση σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να υποστηρίζουν το δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση και να διασφαλίζουν ευκαιρίες ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων για όλους, αξιοποιώντας πλήρως το πλαίσιο «Βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση — Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς», όπως αυτό προσδιορίζεται στο παράρτημα, και
 - 1.1. να ενισχύουν την ανάπτυξη των βασικών ικανοτήτων από νεαρή ηλικία για όλους, ως μέρος των εθνικών στρατηγικών διά βίου μάθησης·

⁷¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας στην πολιτική για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων των νέων (27 Μαΐου 2015) [2015/C 172/03](#)

⁷² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον ρόλο της προσχολικής και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ενίσχυση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της ψηφιακής ικανότητας (27 Μαΐου 2015) [2015/C 172/05](#)
COM(2017) 248, βλέπε υποσημείωση 20.

⁷⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016, όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενήλικους, [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=EN)
[EE 2015/C 417/04](#), παράρτημα II.

⁷⁶ COM(2017) 247, βλέπε υποσημείωση 21.

- 1.2. να υποστηρίζουν τους νέους και τους ενήλικους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ή έχουν ειδικές ανάγκες, ώστε να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους.
2. να υποστηρίζουν την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων, με ιδιαίτερη έμφαση στα ακόλουθα:
 - 2.1. στη βελτίωση του επιπέδου επιδόσεων των βασικών ικανοτήτων (γραμματισμός, αριθμητισμός και βασικές ψηφιακές ικανότητες) ως βάση για περαιτέρω μάθηση και συμμετοχή στην κοινωνία·
 - 2.2. στην προαγωγή της απόκτησης ικανοτήτων στις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (ETMM) και στη λήψη μέτρων με σκοπό την παροχή κινήτρων σε περισσότερους νέους ώστε να ακολουθούν σταδιοδρομίες ETMM·
 - 2.3. στη βελτίωση του επιπέδου ψηφιακών ικανοτήτων σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και σε όλα τα τμήματα του πληθυσμού·
 - 2.4. στην προαγωγή της επιχειρηματικής ικανότητας, της δημιουργικότητας και του αισθήματος πρωτοβουλίας, ιδίως μεταξύ των νέων, συμπεριλαμβανομένης της προαγωγής ευκαιριών, ώστε οι νέοι εκπαιδευόμενοι να αναλαμβάνουν τουλάχιστον μία επιχειρηματική πρωτοβουλία στη διάρκεια της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης·
 - 2.5. στη βελτίωση του επιπέδου γλωσσικών ικανοτήτων και στην υποστήριξη των εκπαιδευόμενων ώστε να μαθαίνουν διάφορες γλώσσες που σχετίζονται με την εργασιακή και την προσωπική τους κατάσταση.
3. να διευκολύνουν την απόκτηση των βασικών ικανοτήτων αξιοποιώντας τις ορθές πρακτικές για την υποστήριξη της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων, όπως αυτές προσδιορίζονται στο παράρτημα, και ειδικότερα:
 - 3.1. μέσω της προώθησης διαφόρων προσεγγίσεων και πλαισίων μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών, στα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης·
 - 3.2. μέσω της παροχής υποστήριξης προς το εκπαιδευτικό προσωπικό σε ό,τι αφορά τη διά βίου μάθηση που αποσκοπεί στην απόκτηση ικανοτήτων στα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης·
 - 3.3. μέσω της υποστήριξης και περαιτέρω ανάπτυξης της αξιολόγησης και επικύρωσης των βασικών ικανοτήτων·
 - 3.4. μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης σε όλα τα επίπεδα και σε διαφορετικά πεδία, με σκοπό τη βελτίωση της συνέχειας της ανάπτυξης των ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων και της ανάπτυξης καινοτόμων προσεγγίσεων μάθησης·
 - 3.5. μέσω της ενίσχυσης των εργαλείων, των πόρων και της καθοδήγησης στα περιβάλλοντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, καθώς και σε άλλα περιβάλλοντα μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη των ατόμων όσον αφορά τη διαχείριση των διαδρομών τους διά βίου μάθησης.
4. να εντάξουν τις φιλοδοξίες επίτευξης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση.

5. να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τις εμπειρίες και την πρόοδο όσον αφορά την προώθηση των βασικών ικανοτήτων σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής μάθησης.

ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

6. υποστηρίζει την εφαρμογή της σύστασης και τη χρήση του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς μέσω της διευκόλυνσης της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των κρατών μελών και της ανάπτυξης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη υλικού και εργαλείων αναφοράς όπως:
 - 6.1. πλαισίων για συγκεκριμένες ικανότητες που διευκολύνουν την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των ικανοτήτων⁷⁷.
 - 6.2. τεκμηριωμένου υλικού καθοδήγησης σχετικά με νέες μορφές μάθησης και υποστηρικτικών προσεγγίσεων·
 - 6.3. υποστηρικτικών εργαλείων για το εκπαιδευτικό προσωπικό και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως ανοικτά μαζικά διαδικτυακά μαθήματα (MOOC), εργαλεία αυτοαξιολόγησης⁷⁸, δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης (eTwinning) και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE)·
 - 6.4. προσεγγίσεων αξιολόγησης και επικύρωσης των βασικών ικανοτήτων, με βάση το έργο που παρήχθη στο πλαίσιο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (EK 2020)⁷⁹.
7. υποστηρίζει πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ανάπτυξη και προώθηση της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε συνάρτηση με τον Στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 4 των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις ευκαιρίες μιας χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμης ποιοτικής εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης για όλους⁸⁰.
8. εξετάζει τη δυνατότητα ανάπτυξης πίνακα αποτελεσμάτων σχετικά με την παροχή εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης με σκοπό την απόκτηση ικανοτήτων και σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων στην Ένωση.

Η παρούσα σύσταση αντικαθιστά τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

⁷⁷ Με βάση τις εμπειρίες και την εμπειρογνομοσύνη που αναπτύχθηκε κατά τη δημιουργία του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τις γλώσσες, του πλαισίου ψηφιακής ικανότητας και του πλαισίου επιχειρηματικής ικανότητας.

⁷⁸ Όπως το πλαίσιο ψηφιακής ικανότητας, βλέπε υποσημείωση 30.

⁷⁹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Αξιολόγηση των βασικών ικανοτήτων κατά την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση: Κατευθύνσεις πολιτικής, SWD (2012) 371.

⁸⁰ Στόχος βιώσιμης ανάπτυξης 4 των Ηνωμένων Εθνών, βλέπε υποσημείωση 44.